

Фаріон В. Я.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет

Фаріон Ю. В.,

студентка групи ТТ-31,
Західноукраїнський національний університет

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ

Дедалі більше підприємств інтегрують криптовалюту у свою діяльність: деякі займаються її майнінгом, інші використовують як засіб розрахунків, а треті отримують прибуток від трейдингу біткоїнами та альткоїнами. Це викликає ряд питань для бухгалтерії щодо правильного відображення таких операцій. Зумовлено це тим, що неправильне відображення криптовалютних операцій може призвести до втрати очікуваних вигод і можливих санкцій.

Слід відмітити, що криптовалюту досліджують вчені усього світу лише на протязі останніх десяти років.

Так, Желюк Т. та Бречко О. криптовалюту пропонують трактувати «як стабільний універсальний інструмент глобальних фінансових платежів і одночасно як фінансовий інструмент з високою капіталізацією, який є конкурентною формою міжнародного переливу капіталу» [1, с. 50].

Молчанова Е. та Солодковський Ю. зазначають, що «криптовалюта – це валюта, валютний курс якої встановлюється на підставі режиму вільного плавання, з повною відсутністю контролю з боку Центробанків» [3, с. 68]

Лубенець І. криптовалюту трактує як «вид цифрової валюти, заснований на складних обчисленнях деякої функції, яку легко перевірити зворотними математичними діями, основною схемою емісії якої є принцип доказу виконання роботи «Proof-of-work» [2].

Таким чином можна зробити висновок, що на даний час серед вчених відсутня чітка позиція щодо трактування поняття «криптовалюта».

Зважаючи на це, на нашу думку, криптовалюту слід трактувати як

універсальний світовий засіб обігу, платежу та інвестування, що функціонує у формі програмного коду з високим рівнем захисту і характеризується вільним ринковим курсом.

Криптовалюта – альтернатива фіатним грошам. Вона забезпечується тими ж показниками, що й паперові гроші. Основна відмінність є те, що її вартість не залежить від політики конкретної держави. Також криптовалюта є одночасно й платіжною системою. Для здійснення переказу не потрібний посередник. Це економічно вигідно для міжнародних переказів, які на даний момент є дуже монополізовані системою swift. Електронна система цифрових грошей – спосіб надсилати гроші через інтернет при цьому ніхто не контролює цю технологію.

Переваги та недоліки криптовалюти відображено у таблиці 1.

Таблиця 1

Переваги та недоліки криптовалюти

Переваги		Недоліки	
Суть	Обґрунтування	Суть	Обґрунтування
1	2	3	4
Комісія за транзакцію дешевша	Проведення транзакцій в крипто-світі, не потребує залучення посередників, що в свою чергу дозволить її проводити без додаткових комісій.	Незаконна діяльність	Урядам важко відстежити конкретного користувача за адресою гаманця. Кіберзлочинці часто використовували криптовалюту як спосіб обміну грошей і різних незаконних угод.
Безпечність транзакції	Blockchain Ledger заснований на різних складних математичних головоломках. Хакери не можуть легко розшифрувати ці математичні задачі	Волатильність	Вартість криптовалюти може сильно змінитися за короткий період. Крім того, різні проблеми, такі як хакерські інциденти, можуть призвести до збитків
Децентралізація	Вся система децентралізована і чинить опір контролю з боку центральної влади	Податкові ризики	Податкова служба відмічає, що операції з криптовалютою слід оподатковувати.
Захист від інфляції	На даний час, коли попит на криптовалюту зростає, вартість також зростає в довгостроковій перспективі. Це запобіжить інфляцію.	Втрата даних призводить до фінансових збитків	Якщо відбудеться втрата приватного ключа до гаманця, то вже не буде можливості його повернути.

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
			Без приватного ключа гаманець залишиться заблокованим
Вища прибутковість	Так, інвестування у 2013 році 1000 доларів у біткоїн, дало б можливість в 2024 році одержати прибутку більше 250 тисяч доларів.	Відсутня політика скасування	Якщо було відправлено монети на неправильну адресу гаманця, то можливості їх повернути вже не буде.

Щодо відображення криптовалюти в системі обліку відмітимо, що на даний час найбільше проблем виникає при визначенні, до якого типу активів слід віднести криптовалюту. Дане питання потребує чіткого правового та бухгалтерського регулювання, оскільки різні підходи до класифікації можуть суттєво впливати на фінансову звітність та управлінські рішення. Відсутність єдиного стандарту для обліку криптовалют може призвести до неоднозначностей у відображенні їх вартості та впливу на фінансові результати підприємства.

Отже, підводячи підсумки відмітимо, що криптовалюта активно використовується в сучасній економічній системі і має численні переваги. Головною з них є те, що користувачі криптовалют мають можливість уникати втручання з боку держави. Однак існує і суттєвий недолік: в глобальному масштабі немає єдиного, узгодженого підходу до регулювання криптовалютного ринку з боку урядів. Це створює проблеми для забезпечення стабільності та безпеки у цьому секторі.

Література

1. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалюти на ринку платежів: нові можливості для національних економік. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2016. Вип. 3. С. 50-60.
2. Лубенець І. Огляд цифрових криптовалют. Блог експертів про фінанси. 2014. URL: http://www.prostoblog.com.ua/lichnye/byudzheth/obzor_t_sifrovyh_kriptovalyut
3. Молчанова Е., Солодковський Ю. Глобальна сервісна природа сучасних криптовалют. *Міжнародна економічна політика*. 2014. № 1. С. 60-79.